

Tarkastuslautakunta	§ 20	07.04.2022
Tarkastuslautakunta	§ 25	02.06.2022
Kunnanvaltuusto	§ 49	20.06.2022
Kunnanhallitus	§ 439	08.11.2022

Vuoden 2021 arviointikertomus

36/02.06.01/2022

Tarklk 07.04.2022 § 20

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Esityslistan oheismateriaalina on alustava arviointikertomusluonnos, joka toimitetaan lautakunnan jäsenille ennen kokousta. Tarkoituksena on, että lautakunta ko. materiaalin, tilinpäätöksen ja muun saamansa materiaalin perusteella evästää arviointikertomuksen valmistelussa.

Ehdotus:

Käydyn keskustelun jälkeen lautakunta antaa ohjeita arviointikertomuksen laatimiseksi.

Päätös:

Käytiin alustavasti läpi arviointikertomusluonnos.

Tarklk 02.06.2022 § 25

Päivitetty arviointikertomusluonnos on toimitettu lautakunnan jäsenille etukäteen.

Ehdotus

Tarkastuslautakunta viimeistelee ja allekirjoittaa arviointikertomuksen ja päättää esittää kunnanvaltuustolle, että

- valtuusto merkitsee arviointikertomuksen tiedoksi,
- valtuusto saattaa arviointikertomuksen kunnanhallituksen tiedoksi toimenpiteitä varten,
- valtuusto velvoittaa kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Päätös:
Hyväksyttiin.

Kvalt 20.06.2022 § 49

Päätös:
Kunnanvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan esityksen.

Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja Outi Marttila esitteli arviointikertomusta.

Khall 08.11.2022 § 439

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle vuoden 2021 arviointikertomuksen osalta seuraavaa:

Koululautakunta on kokouksessaan 7.9.2022 (§ 62) lausunut seuraavaa:

Koululautakunnan alainen toiminta pysyi annetussa budjetissa kaikilla tulosalueilla. Toiminnallisista tavoitteista saavutettiin suurin osa huolimatta keskeisten viranhaltijoiden vaihtumisesta ja koronapandemian aiheuttamista haasteista.

Varhaiskasvatuspalvelujen kasvava tarve Sirkassa ja Könkään alueella on tunnistettu ja vuoden 2023 talousarvioon tulee sisällyttää määräraha Sirkan ja Könkään alueen varhaiskasvatuspalvelujen tarveselvityksen ja -suunnitelman tekemiseen sekä etsiä ratkaisuja akuuttiin hoitopaikkatarpeeseen.

Vapaan sivistystyön lautakunta on kokouksessaan 8.9.2022 (§ 45) lausunut seuraavaa:

Vapaan sivistystyön lautakunnan alainen toiminta pysyi annetussa budjetissa kaikilla tulosalueilla. Toiminnallisista tavoitteista saavutettiin suurin osa huolimatta keskeisten viranhaltijoiden vaihtumisesta ja koronapandemian aiheuttamista haasteista.

Liikuntatoimen tavoitteiden saavuttamiseen vaikutti merkittävästi liikuntasiihteerin toimiminen sivistystoimenjohtajan sijaisena. Ympäryskylien lähiliikuntapaikkojen kunnostus- ja kehittämistarpeet kartoitettiin syksyllä 2021. Kunnostus- ja kehittämiskartoitukseen perustuvat toimenpiteet päästiin aloittamaan kesällä 2022.

Yleisurheilukentän perusparannus ja kirkonkylän ulkoilureittiverkoston opasteuudistus valmistuivat syksyllä 2021. Uuden kokobetonisen skeittiparkin oli määrä valmistua elokuuhun 2021 mennessä. Hanke kuitenkin viivästyi markkinaoikeuteen tehdyn valituksen vuoksi. Markkinaoikeus hylkäsi valituksen joulukuussa 2021.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 5.10.2022 § 164 lausunut seuraavaa:

Lautakunta käsittelee arviointikertomuksen ja toteaa, ettei teknisen lautakunnan osalle ole erikseen merkittyjä havaintoja eikä vastineen antamismerkintöjä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on kokouksessaan 12.10.2022 § 150 lausunut seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2021 on tarkasteltu toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ensisijaisesti lautakuntien painopistealueilla. Painopistealueina ovat olleet vuonna 2021 sosiaali- ja terveystoimi sekä sivistystoimi

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelle 2021 ei ole esitetty rakennus- ja ympäristölautakuntaan kohdistuvia huomioita tai arvioita.

Lautakunnalla ei ole lausuttavaa tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelle 2021.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokouksessaan 26.10.2022 § 56 lausunut seuraavaa:

Sosiaali- ja terveystoimen niin taloudelliset kuin toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet sosiaali- ja terveystoimen osalta pääsääntöisesti suunnitellusti v. 2021. Tarkastuslautakunta on kuitenkin kiinnittänyt huomiota seuraaviin palveluihin liittyviin kehitystarpeisiin; päihde- ja mielenterveysasiakkaille Kittilässä ei ole vielä tällä hetkellä yh-

teisöllistä asumispalvelua eikä kokoontumistiloja ja myös kolmannen sektorin toimijat tarvitsevat pysyviä kokoontumistiloja, vammaispalveluihin tulisi saada oma sosiaalityöntekijä ja vanhus- ja vammaisneuvoston tulisi kokoontua säännöllisesti useamman kerran. Tarkastuslautakunta on todennut lisäksi, että vanhuspalveluiden osalta toteutumatta on sitovien toiminnallisten tavoitteiden osalta jäänyt vanhuspalveluiden strategian päivittäminen, ikäihmisten perhehoito sekä palvelusetelin asteittainen käyttöönotto yksityisessä tehostetussa palveluasumisessa.

Sosiaali- ja terveystoimen toimialalla on käynnistynyt vuonna 2022 osana Tulevaisuuden sote-keskuksen kehittämishanketta erillinen ulkoinen selvitys koskien mielenterveyspalveluiden kehittämistarpeita. Selvityksen valmistuttua tuodaan se sosiaali- ja terveyslautakunnan arvioitavaksi. Vuosien 2020- 2021 aikana Kittilä on ollut mukana Lapin yliopiston Sohovi - kehityshakkeessa, jossa keskeisenä kehityskohteena on ollut monialaista palvelua tarvitsevien asiakkaiden hoito- ja palvelupolkujen selkeyttäminen siten, että asiakkaan saaman palvelun kokonaisvaikuttavuus paranee. Mielenterveyspalveluita tarvitsevien asiakkaiden tarpeet on tunnistettu ja kehitystyö jatkuu edelleen osana koko Lapin hyvinvointialueen yhteistä kehitystyötä.

Vammaispalveluiden osalta sosiaalityön saatavuus on ollut haasteellista pidemmän aikaa, liittyen yleiseen sosiaalityöntekijöiden rekrytoinnin haastavuuteen niin Kittilässä kuin laajemminkin Lapissa. Vammaispalveluiden sosiaalityön tilanne ja asiakkaiden sosiaalityön tarpeet on tunnistettu ja viety tiedoksi Lapin hyvinvointialueen valmisteluun. Tulevaisuudessa vammaispalveluiden sosiaalityö tulee toteutumaan laajemmalla alueellisella väestöpohjalla niin, että ammatillista osaamista voidaan kehittää ja mitoittaa se vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Odotettavissa on, että asiakkaiden saaman palvelun laatu näillä toimilla paranee.

Vanhuspalveluiden osalta ei erillistä sosiaali- ja terveystoimen palveluiden järjestämistä koskevaa strategiaa ole ollut perusteltua tehdä, koska tiedossa on ollut jo vuoden 2021 puolivälissä päätökset siitä, että järjestämisvastuu sosiaali- ja terveystoimen palveluista tulee siirtymään Lapin hyvinvointialueelle. Lapin hyvinvointialueen strategialuonnos on juuri lausunto- ja kuulemiskierroksella. Myös kunnilta toivotaan näkemyksiä ja kannanottoja strategian sisältöihin ja painotuksiin.

Ikäihmisten perhehoitoon ei ole saatu sopimuksellisia perhehoitajia rekrytoitua vielä toistaiseksi, vaikka valmennuksia on yhteisen hankkeen kautta toteutettu. Perhehoitoa palveluna voidaan toteuttaa eri väestöryhmille; lapset, vammaiset, ikäihmiset jne. Perhehoito vaatii onnistuakseen laadukkaasti vahvan tuen, mikä mahdollistuu paremmin laajemman järjestäjän ottaessa vastuun perhehoidon kokonaisuuden kehittämisestä.

Ikäihmisten tehostettuun palveluasumiseen kohdentuvan palvelusetelin käyttöönotto tilanteessa, jossa kunnalla on ollut sitovat ostopalvelusopimukset ja merkittävästi omaa palvelua ja tiedossa on jo ollut järjestämisvastuun siirtyminen 2023 alusta hyvinvointialueelle, ei ole ollut perusteltua. Kittilässä on huomattavasti korkeampi osuus tehostetun palveluasumisen piirissä yli 75-vuotiaita kuntalaisia (14 %) kuin kansallinen tavoite (7 %) tehostetun palveluasumisen osalta on. Suuntaa on saatu käännettyä oikeaan kehityssuuntaan kotihoitoa ja muuta kotiin annettavaa tukea lisäämällä, mutta kattavuus on edelleen tehostetussa palveluasumisessa hyvin korkea ja edellyttää toimenpiteitä myös tulevaisuudessa koko ikäihmisten hoito- ja palveluketjussa.

Sosiaali- ja terveystalvaeluiden järjestämisvastuun siirtyessä 1.1.2023 alusta Lapin hyvinvointialueen vastuulle kunnalla ei ole enää järjestämisvastuuta sosiaali- ja terveystalvaeluista. Tarkastuslautakunnan huomiot ovat kuitenkin tärkeitä otettavaksi huomioon kunnan ja hyvinvointialueen välisessä yhteistyössä vuonna 2023. Erityisesti eri väestöryhmien osallisuuden lisäämiseen liittyvät koontumistilat ja erilaisten osallisuuden toteuttamisen keinojen mahdollistaminen ovat tärkeitä teemoja nostaa kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön sisällöiksi.

Kideve Elinkeinopalvelujen johtokunta on kokouksessaan 31.10.2022 todennut, ettei tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa ole Kideven osalta erityisiä toimenpiteitä vaativia havaintoja.

Muut arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja vastineet niihin:

Strategian toteutumisen analysointi puuttuu toimintakertomuksesta
Huomioidaan seuraavan toimintakertomuksen/tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Sidonnaisuusilmoitusten tekeminen 2 kk:n sisällä luottamustoimen vastaanottamisesta

Jatketaan aiempaa käytäntöä eli tarkastuslautakunnan tekninen sihteeri hoitaa ao.henkilöille pyynnön ja muistuttamisen.

Henkilöstöön liittyvät esille tuodut asiat

Vuonna 2021 toista virkaa/tehtävää hoiti omassa kunnassa 21 henkilöä. Tämä selittää ainakin osin sitä, miksi virka-/työvapaiden määrä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna.

Palkkakulut kasvoivat edellisvuodesta. Tätä selittää lomapalkkavelan kasvu vuodesta 2020 724 191 euroa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lomia jäi pitämättä. Kuluksi ja siirtovelaksi tilinpäätökseen

kirjataan se määrä, joka kunnalle on syntynyt maksuvelvoitteena tilinpäätöshetkeen mennessä, mukaan lukien lomapalkkavelka, joka on kertynyt kulumassa olevaa lomanmääräytymisvuotta edeltävänä lomanmääräytymisvuotena sekä muut kertyneet pitämättä olevat vapaat.

Virka- ja työehtosopimusten mukainen yleiskorotus nosti palkkoja sopimuslaskasta riippuen noin yhdellä prosentilla. Eläkekulut kasvoivat myös edellisvuodesta. Työkyvyttömyyseläkemaksu lasketaan etukäteen prosenttina palkkasummasta ja se peritään osana palkkaperusteista eläkemaksua. Se on lopullinen. Sen tavoitteena on kannustaa työnantajaa panostamaan työkyvyn ylläpitoon ja etsimään ratkaisuja työn tarjoamiseen osittaisen työkyvyn säilyttäneille työntekijöille.

Analyysiä tehdessä on huomattava on, että edellisen vuoden 2020 lukua pienensivät lomapalkkavarauksen väheneminen 105 887 eurolla edellisvuoteen verrattuna sekä runsas lomarahojen vapaaksi vaihtaminen. Muiden henkilösivukulujen vähenemiseen vuonna 2020 vaikuttivat työttömyysvakuutusmaksuihin tehty virheen oikaisu (noin 190.000 euroa).

Sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja konsernivalvontaan liittyvät asiat

Arviointikertomuksessa esitetyt havainnot liittyen tytäryhtiöiden taloudelliseen tilanteeseen, henkilöstön saatavuuteen ja inflaatoriskien huomioidaan toiminnassa esim. ajankohtaisena asiana olevassa talousarvion laadintaprosessissa sekä henkilöstö- ja työhyvinvointiohjelman 2023-24 laadinnassa.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös:
Esititys hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.
